

اروپا به چین نزدیک می‌شود؟

در هفته‌های اخیر، اروپا تحت تأثیر تحولات جدیدی قرار گرفته که شاید نشان‌دهنده پایان اتحاد فرآتلانتیک باشد و چین این وضعیت را فرصتی برای خود می‌بیند. زمانی که وانگ‌یی، وزیر امور خارجه چین، در کنفرانس امنیتی مونیخ سخنرانی کرد، نه تنها از اروپا خواست تا در مذاکرات صلح در مورد اوکراین شرکت کند، بلکه پیشنهاد بازنگری گسترده‌تری در روابط چین و اروپا را نیز مطرح کرد.

اگرچه وانگ‌یی چند روز بعد از مذاکرات دوطرفه روسیه و آمریکا حمایت کرد، برخی از رهبران اروپایی مانند وزیر امور خارجه اسپانیا، خوزه مانوئل آلبارز، تمایل خود را برای پذیرش این پیشنهاد چین ابراز کرده‌اند. بازسازی روابط با پکن می‌تواند فرصت‌هایی به همراه داشته باشد، از جمله توانایی ایجاد تعادل بین چین و آمریکا، اما همچنین خطرات بزرگی را نیز در پی دارد.

بسیاری از رهبران اروپایی این فرصت را می‌بینند که روابط نزدیکتر با چین را به عنوان ابزاری برای دریافت تعهدات بیشتر از سوی آمریکا مطرح کنند. این استراتژی ممکن است موفقیت‌هایی به همراه داشته باشد. با وجود بحران اعتماد در اروپا، این قاره هنوز کارت‌های قابل توجهی برای استفاده در مثلث روابط آمریکا، چین و اروپا دارد. دسترسی به بازار اروپا همچنان برای چین و آمریکا ضروری است. علاوه بر این، ایالات متحده انتظار دارد که اروپا، که از نظر اقتصادی با چین بیشتر از آمریکا درگیر است، در صورت حمله احتمالی چین به تایوان، به تحریم‌ها بپیوندد و در کنترل صادرات تکنولوژی‌های استراتژیک مشارکت کند.

به نظر می‌رسد که اروپا با توجه به این هم‌راستایی مستمر در مسائل امنیتی چین، می‌تواند از آن به عنوان ابزار چانه‌زنی استفاده کند. اروپا همچنین می‌تواند از نمایانگر ترامپ برای مقابله با نفوذ فراینده چین در قطب شمال استفاده کند. این برنامه‌ها بخشی از تلاش ایالات متحده برای دستیابی به کشتی‌های یخ‌شکن بیشتر است. ایالات متحده تنها دو کشتی یخ‌شکن قدیمی دارد، در حالی که روسیه حدود ۴۱ کشتی دارد و چین نیز به سرعت در حال گسترش ناوگان خود است. ترامپ خواستار تحویل ۴۰ کشتی یخ‌شکن اضافی شده است، اما ایالات متحده به دلیل نداشتن ظرفیت داخلی برای ساخت چنین کشتی‌هایی، به دنبال همکاری با فنلاند و کانادا است. در این زمینه، اروپا و کانادا می‌توانند اهرم قابل توجهی داشته باشند.

چین معمولاً به‌عنوان برنده بزرگ تغییرات ژئوپلیتیکی فعلی مطرح می‌شود، اما این کشور نیز در صورت وقوع تقابلی ژئوپلیتیکی با ترامپ، چیزهای زیادی برای از دست دادن دارد. این وضعیت می‌تواند پنجره‌ای را برای اروپا باز کند تا نه تنها از نزدیکی بیشتر با پکن به عنوان اهرمی برای چانه‌زنی با واشنگتن استفاده کند، بلکه از چین امتیازاتی بگیرد. یک جنگ تعرفه‌ای گسترده با ایالات متحده می‌تواند اقتصاد شکننده چین را به شدت تحت تأثیر قرار دهد و بازار صادراتی اروپا را برای چین در اولویت قرار دهد. چین مانند اروپا از نزدیکی فراینده روسیه و ایالات متحده به شدت نگران است و اگر دولت ترامپ بتواند روسیه را از چین جدا کند، پکن شاهد کاهش نفوذ خود بر روسیه خواهد بود.

اگرچه اروپا فرصت‌های زیادی برای پیشبرد یک مسیر مستقل و استراتژیک در مثلث آمریکا - چین - اروپا دارد، باید این مسیر را با دقت طی کند. اروپا به طور جدی متوجه آسیب‌پذیری‌های خود شده است که به دلیل وابستگی بیش از حد به بازیگران خارجی در حوزه‌های امنیتی و فناوری به وجود آمده است. این وابستگی‌ها ممکن است علیه اروپا استفاده شوند. در حالی که برخی از کشورهای اروپایی ممکن است به دنبال راه‌حل‌های سریع در مواجهه با وابستگی‌ها به ایالات متحده باشند، باید توجه داشته باشند که کاهش وابستگی به یک بازیگر نباید به قیمت تعمیق وابستگی به دیگری باشد. در نهایت، اروپا باید در استفاده از نقاط قوت خود در این دنیای جدید با دقت بیشتری عمل کند و از تبدیل یک وابستگی به دیگری اجتناب کند. روابط با چین باید با احتیاط و آگاهی از خطرات موجود پیش برود.

اروپا بدون آمریکا

با وخیم شدن روابط کی‌یف و واشنگتن آیا اروپایی‌ها می‌توانند طرحی برای صلح در اوکراین

ما بلافاصله و به معنای واقعی کلمه در همان لحظه دستور آتش‌بس و آغاز مذاکرات را اعلام خواهد کرد.

شرط دیگر طرح‌شده از سوی روسیه برای پایان جنگ، اعلام وضعیت بی‌طرفی، غیرمتعهد، عاری از سلاح هسته‌ای برای اوکراین و نازی‌زدایی و غیرنظامی‌سازی این کشور است.

در مقابل اوکراین، هرچند از مواضع خود در خصوص مناطق اشغالی تا حدی عدول کرده و حاضر به فریز وضعیت فعلی مرزها به صورت دوقلگو است اما کی‌یف اصرار دارد برای جلوگیری از تکرار حمله روسیه به اوکراین، طرف‌های غربی به ویژه آمریکا تضمین امنیتی مشابه ماده ۵ ناتو را به اوکراین ارائه کنند.

این وضعیت باعث می‌شود که دست‌کم، بدون تحمیل صلح بر اوکراین از سوی آمریکا، اوکراین مایل به پذیرش شرایط و پایان جنگ نباشد.

▼ توقف حمایت‌های آمریکا از اوکراین چه تبعاتی دارد؟

رسانه‌ها روز دوشنبه از قول یک مقام کاخ سفید گزارش دادند دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری ایالات متحده، در پی درگیری لفظی هفته گذشته با ولودیمیر زلنسکی رئیس‌جمهوری اوکراین، تمام کمک‌های نظامی آمریکا به اوکراین را به حالت تعلیق درآورده است. خبرگزاری‌های آسوشیتدپرس، رویترز و بلومبرگ، و شبکه خبری فاکس در گزارش‌های جداگانه گفته‌اند که تعلیق کمک‌ها تا زمانی ادامه خواهد داشت که دونالد ترامپ تعیین کند آیا رهبران اوکراین تعهدی با حسن‌نیت به صلح از خود نشان می‌دهند یا خیر. رسانه‌ها از قول یک مقام دولت ترامپ، که هویت او را در گزارش خود مشخص نکرده‌اند، می‌گویند: «این یک توقف دائمی در ارائه کمک‌ها نیست، بلکه یک تعلیق است.»

یک مقام کاخ سفید در پاسخ به صدای آمریکا گفت کمک‌های نظامی به کی‌یف متوقف شده و مورد بازبینی قرار می‌گیرند تا اطمینان حاصل شود ارائه آنها به یک راه‌حل می‌انجامد. رئیس‌جمهوری آمریکا پیشتر روز دوشنبه در کاخ سفید گفت ایالات متحده بیشتر از اروپا به اوکراین کمک کرده و زلنسکی باید بیشتر قدر دان باشد.

بر اساس داده‌های منتشرشده از سوی دولت ایالات متحده، در حال حاضر ۴ میلیارد دلار از کمک‌های تأییدشده به اوکراین به این کشور ارسال نشده است. توقف ارسال کمک‌های نظامی

انرژی را هدف قرار ندهند. ژان نوتل باروت، وزیر امور خارجه فرانسه روز دوشنبه ۳ مارس در این باره گفت: «چنین آتش‌بسی روی هوا، دریا و زیرساخت‌های انرژی به ما اجازه می‌دهد که در بایم ولادیمیر پوتین بر اساس حسن‌نیت عمل می‌کند یا نه.» او که یک روز پس از نشست رهبران اروپایی در لندن برای حمایت از اوکراین با رسانه‌ها گفت‌وگو می‌کرد، افزود: «خطر جنگ برای اروپا و اتحادیه اروپایی هیچ‌گاه تا این اندازه بالا نبوده است. تهدیدها هر روز به ما نزدیک‌تر می‌شوند و فاصله ما با خط مقدم هر روز کمتر می‌شود.»

ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین در پاسخ به رسانه‌ها واکتبی در موافقت یا مخالفت با این طرح نشان نداد اما گفت که «از همه جزئیات طرح» آگاه است.

اوکراین نگران است که روسیه به توافق آتش‌بس پایبند نباشد و از فرصت آتش‌بس برای تجدید قوا استفاده کند. زلنسکی در این باره اظهار کرد: «در فاصله سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۲ روسیه دست‌کم ۲۵ بار آتش‌بس را نقض کرد و ما فکر می‌کنیم آن‌ها بار دیگر همین کار را تکرار کنند.» همین نگرانی باعث شده تا کی‌یف بیش از گذشته بر دریافت تضمین‌های امنیتی متمرکز باشد.

▼ صلح در این شرایط دست‌یافتنی است؟

هم روسیه و هم اوکراین می‌گویند که خواهان پایان جنگ هستند اما هر دو آن‌ها بر شروطی اصرار دارند که از سوی طرف مقابل غیرقابل قبول به نظر می‌رسد.

مواضع کرملین نشان می‌دهد که خواسته پوتین در موقعیت فعلی، نه یک آتش‌بس ساده که یک توافق حداکثری با در نظر گرفتن تمام شروط روسیه شامل بی‌طرفی دائمی اوکراین، حفظ مناطق اشغال‌شده و لغو تحریم‌هاست.

پوتین پیشتر در سخنرانی ۱۴ ژوئن ۲۰۲۴ از جمع دیپلمات‌های روس این شروط را برای گفت‌وگو و توافق با اوکراین مطرح کرده بود: «شرایط ما برای شروع چنین گفت‌وگویی ساده است و به موارد زیر خلاصه می‌شود. این شرایط بسیار ساده است و در ابتدا نیروهای اوکراینی باید به‌طور کامل از مناطق دونتسک، لوهانسک، زاپوریژیا و خرسون خارج شوند. یکی دیگر از شروط مذاکرات باید بیانیه‌ای از کی‌یف مبنی بر انصراف از قصد خود برای پیوستن به ناتو باشد. به محض اینکه آنها در کی‌یف اعلام کردند که برای چنین تصمیمی آماده هستند و خروج واقعی نیروها را از این مناطق آغاز کنند و همچنین رسماً لغو برنامه‌های پیوستن به ناتو را اعلام کنند، طرف

محمدحسین لطفالهی

خبرنگار بین‌الملل

اگر نام بردن از ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین به عنوان یک «دیکتاتور» و پرهیز از طرح چنین القابی برای ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه هنوز جای شکی برای اروپایی‌ها باقی گذاشته بود، نمایش ۱۰ دقیقه‌ای دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا در روز جمعه ۲۸ فوریه و تصمیم او در خصوص متوقف ساختن کمک‌های نظامی و اقتصادی به اوکراین نشان داد که اولویت واشنگتن پایان دادن به جنگ اوکراین حتی به شرط پذیرش تمام خواسته‌های مسکو است و کاخ سفید اهمیتی برای نگرانی‌های امنیتی اروپا قائل نیست. روابط اروپا و آمریکا طی دهه‌های گذشته با فرازونشیب‌های زیادی روبه‌رو بوده اما این نخستین باری است که اروپایی‌ها خود را تا این اندازه به حاشیه‌انده شده می‌بینند.

در چنین شرایطی قدرت‌های اروپایی می‌کوشند با مانورهای دیپلماتیک و افزایش هزینه‌های دفاعی و حمایت‌های نظامی و اقتصادی از اوکراین بار دیگر ابتکار عمل را به دست بگیرند. به گفته کی‌یر استارمر، نخست‌وزیر بریتانیا، لندن و پاریس در تلاش هستند تا با همراهی کی‌یف طرحی برای پایان جنگ در اوکراین ارائه کنند. با این حال در خصوص «ممکن بودن صلح پایدار» و اینکه چه شرایطی برای طرفین جنگ قابل پذیرش خواهد بود، تردیدهای زیادی وجود دارد.

▼ اروپایی‌ها چه طرحی را در ذهن دارند؟

بریتانیایی‌ها هنوز در باره جزئیات طرح مدنظرشان برای صلح در اوکراین صحبت نکرده‌اند اما نخست‌وزیر این کشور گفته است که بریتانیا آمادگی دارد که نیروهای خود را برای حفظ صلح به اوکراین اعزام کند. از اظهارنظرهای مقام‌های فرانسوی می‌توان به جزئیات بیشتری از این طرح پی برد.

امانوئل مکران، رئیس‌جمهور فرانسه گفته است بریتانیا و فرانسه بر سر طرحی توافق کرده‌اند که پیشنهاد می‌دهد آتش‌بسی یک‌ماهه میان اوکراین و روسیه برقرار شود. این پیشنهاد شامل درگیری‌های زمینی در خطوط مقدم نمی‌شود اما از طرفین می‌خواهد روی هوا و روی دریا اقدامی علیه یکدیگر نکنند و شهرها و زیرساخت‌های

نندند

